

WARSZAWSKI

Oftarzew
WP. Olszki

DZIENNIK NARODOWY

PRENUMERATA MIESIĘCZNA:
w Warszawie zł. 4.50, z odnośnikiem
zł. 5.— na prowincji 5.— zagr. 7.50.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

P Nr. 242 B

Sobota 2 września 1939 r. ROK V

Cena numeru 20
w całej Polsce gr.

Redakcja i Administracja: Warszawa I. Zgoda 5

TELEFONY: Redakcja 201-02
Sekretariat Redakcji
tel. 6-26-58, godz. 13-16

Administracja 289-04
Dyrekcja 289-04 (dod.)
Ekspedycja 289-04

Dział ogłoszeń
626-58, godz. 10 — 18

ODDZIAŁY
Łódź, Piotrkowska 86 tel. 153-33
Kraków, Rynek Gł. 6 m. 17, tel. 120-76

Konto czekowe P.K.O. Nr. 8762
Konto rozr. poczt.: W-wa, Nr. 694
Skrytka pocztowa Nr. 246

CENY OGŁOSZEŃ: Za 1 mm przez szerokość 1 szpalty (układ kolumny 5-szpaltowy) przed tekstem — 70 gr., str. 3-cia — 1 zł., tekst — 85 gr., komunikaty zł. 1.50, specjalne — zł. 2.50, reklamy 40 gr., ost. str. — 50 gr., drobne za wyraz 15 gr. Ogłoszenia tabelaryczne i miejsce zastrzeżone 50 proc. drożej. — Zastrzeżone miejsce ogłoszenia administracja uwzględni w miarę możliwości.

Rękopisów redakcja nie zwraca i zastrzega sobie prawo zmian. Odpowiedzi udziela redakcja na łamach pisma.

Oreǳie Prezydenta Rzeczypospolitej

Obywa tele Rzeczypospolitej!

Nocy dzisiejszej odwieczny wróg nasz rozpoczął działania zaczepne wobec Państwa Polskiego, co stwierdzam wobec Boga i historii.

W tej chwili dziejowej zwracam się do wszystkich obywateli Państwa w głębokim przeświadczeniu, że cały Naród w obronie swojej Wolności, Niepodległości i Honoru skupi się dookoła Wodza Naczelnego i Sił Zbrojnych, oraz da godną odpowiedź napastnikowi, jak to się już nieraz działo w historii stosunków polsko-niemieckich.

Cały Naród Polski, pobłogosławiony przez Boga, w walce o swoją świętą i słuszną sprawę, zjednoczony z Armią pójdzie ramię przy ramieniu do boju i pełnego zwycięstwa.

(—) **IGNACY MOŚCICKI**

Prezydent Rzeczypospolitej

Warszawa, dnia 1 września 1939 r.

Wojna, którą narzucili nam Niemcy, stała się dziś najistotniejszą sprawą naszego bytu zbiorowego, podporządkowującą sobie wszystkie siły narodu i państwa, ogarniającą swym przemożnym wpływem cały kraj i całe życie jego obywateli.

Z chwilą jej wybuchu Polska zamieniła się w obóz wojenny, a my wszyscy w żołnierzy. Zarówno ci z pośród nas, którzy

już walczą na froncie, jak i ci, którzy pozostają na tyłach, są zjednoczeni nieugiętą wolą walki i pragnieniem zwycięstwa. Odeprzeć wroga, złamać go, na ruinach jego napastniczej potęgi utwierdzić wolność i pokój — to są główne zadania doby obecnej, główny cel, jaki stoi przed nami wszystkimi.

Zdajemy sobie sprawę z grozy, jaką niesie wojna, liczymy

nie uroniwszy nic z niezależności ducha, przetrwał niewolę, który odbudował państwo i obronił go przed nawałą bolszewicką, potrafi odeprzeć nowy napad od swoich granic i umocnić zwycięstwem swój niezależny byt polityczny.

U kolebki Polski stała walka z Niemcami. Z walki tej powstała potęga Bolesławów, ze zwycięstwa grunwaldzkiego

urosla potęga Jęgiellonów, ze zwycięstwa, które odnieść musimy w nowej wojnie niemieckiej wzrosnie potęga odbudowanej Polski.

Bóg, który powrócił nam wolność, zachowa nam Ojczyznę, pobłogosławi orężowi polskiemu i dozwoli okryć nasze sztandary bojowe nową chwałą zwycięstwa

1 września o świcie bez wypowiedzenia wojny

Niemcy przekroczyli polską granicę

WARSZAWA, (PAT.) O ŚWIECIE DNIA 1 WRZEŚNIA 1939 ROKU SIŁY ZBROJNE RZESZY NIEMIECKIEJ ROZPOCZĘŁY DZIAŁANIA WOJENNE PRZECIW POLSCE. Nastąpiło przekroczenie granicy polskiej w szeregu miejscowości zarówno ze strony Prus Wschodnich, jak i Rzeszy niemieckiej. WOJSKA NIEMIECKIE ZAATAKOWAŁY GARNIZON POLSKI NA WESTERPLATTE, KTÓRY ODPARŁ ATAŁ. NIEMIECKIE LOTNICTWO DOKONAŁO SZEREGU NALOTÓW NA KRAKÓW, MIASTA ŚLĄSKIE, CZĘSTOCHOWE, TCZEW, PUCK I GRODNO, PRZYZCZYM PRZEPROWADZONO SZEREG BOMBARDOWAŃ.

Podstępna napaść nastąpiła w kilka godzin potem, gdy ambasador polski w Berlinie za wiadomil rząd Rzeszy o życzliwym stanowisku rządu polskiego do wysiłków rządu brytyjskiego, mających na celu utrzy-

manie pokoju. Bezprzykładna w swej brutalności forma agresji spotka się ze zdecydowaną wolą całego narodu polskiego, który będzie bronił swej wolności, praw i honoru aż do końca.

Zarządzenie P. Prezydenta R. P. Marszałek Śmigły-Rydz Naczelnym Wodzem i następcą Pana Prezydenta

WARSZAWA, (PAT.) Pan Prezydent Rzeczypospolitej, prof. Ignacy Mościcki, mianował w dniu 1 września 1939 roku Marszałka Polski, Edwarda Śmigłego Rydza, generalnego inspektora sił zbrojnych — naczelnym wodzem.

WARSZAWA, (PAT.) Pan Prezydent Rzeczypospolitej wydał w dniu 1 września 1939 następujące zarządzenie:

Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1939 roku o wyznaczeniu zastę-

pcy Prezydenta Rzeczypospolitej. Na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy konstytucyjnej wyznaczam Pana Marszałka Polski, Edwarda Śmigłego Rydza, na zastępcę Prezydenta Rzeczypos-

politej na wypadek opróżnienia się urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej przed zawarciem pokoju.

Prezydent Rzeczypospolitej (—) Ignacy Mościcki.

Rozkaz do armii

WARSZAWA, (PAT.) Wódz naczelny wydał 1 września następujący rozkaz do wojska:

Żołnierze! Niemiec, odwieczny nasz wróg napadł dnia 1-go września 1939 r. na Rzeczypospolitą naruszając całą naszą granicę. Nadszedł czas wypełnienia naszego żołnierskiego obowiązku. Żołnierze, walczyście o istnienie i przyszłość Polski. Za każdy krok zrobiony w Polsce musi wróg drogo zapłacić swą krwią. Każdy z was, ufny w słuszność naszej sprawy i sprawie

dlwość Bożą musi zdobyć się na najwyższy wysiłek, by jak najtwardziej wypełnić nakaz obowiązku i honoru. Bez względu na długotrwałość wojny i poniesione ofiary — ostateczne zwycięstwo będzie należało do nas i do naszych sprzymierzeńców.

Naczelny Wódz (—) ŚMIGŁY - RYDZ Marszałek Polski

Kwatera główna, dnia 1 września 1939 roku.

NIE ZAWIERA METALICZNYCH DOMIESZK-PUDER ABARID

Komunikaty wojenne

Pierwszy komunikat Sztabu Głównego

WARSZAWA, (PAT.) Komunikat sztabu głównego naczelnego wodza nr. 1.

Dnia 1 września 1939 roku w godzinach rannych niespodziewanym natarciem lotnictwa i oddziałów wojska, Niemcy wtargnęły na nasze terytorium nie wypowiadając uprzednio wojny.

Działania lotnicze niemieckie we wczesnych godzinach rannych dnia 1 września:

Lotnictwo niemieckie wykonało szereg nalotów na poszczególne punkty całego terytorium Polski. Niemiecy lotnicy bombardowali Augustów, Nowy Dwór, Ostrów maz. Tczew, Puck, Zambrów, Radomsko, Toruń, Kutno, Tunel, Kraków, Grodno, Trzebinie, Gdynię, Jasło, Tomaszów maz., Katowice. W miastach zbombardowanych przez lotników zostali zabici i ranni spośród ludności cywilnej.

Pod Kutnem ostrzelano z ka-

rabinów maszynowych i obrzucono bombami z lotu nurkowego pociąg ewakuacyjny. W Grodnie uszkodzono kościół katolicki, a w Białej Podlaskiej cerkiew. Meldunki o dalszym bombardowaniu nadchodzą.

W rejonie gdańskim rozwija się silne natarcie lotnicze na Gdynię, która w ciągu dnia dzisiejszego znajdowała się pod ogniem bomb.

STRATY NIEPRZYJACIELA

W ciągu dnia dzisiejszego zostało ogółem straconych 16 samolotów niemieckich. Straty własne — 2 samoloty.

DZIAŁANIA LADOWE

Równocześnie z nalotami rozpoczęły się działania wojsk niemieckich, które w różnych punktach naszego pogranicza wtargnęły na polskie terytorium. Walki na pograniczu trwają. Największe natężenie walk na Śląsku. W dotychczasowych działaniach rozbiliśmy ogniem

artylerii pociąg pancerny przeciwnika, biorąc do niewoli drezynę i jej obsadę. Unieszkodliwiono kilka czołgów. W róż-

nych punktach walk wzięliśmy jeńców. W Gdańsku trzykrotnie natarcie na Westerplatte zostało odparte.

Naród Polski przyjmuje wojnę

WARSZAWA, 1. 9. (PAT.) Polska Agencja Telegraficzna ogłasza następujący komunikat urzędowy:

W dniu dzisiejszym wojska lądowe i lotnicze niemieckie dokonały agresji na Polskę na całej długości granicy polsko - niemieckiej. W swej mowie dzisiejszej kanclerz Hitler zapowiada

dalszą walkę. Naród polski tę wojnę przyjmuje w sposób zgodny ze swą wiekową tradycją.

Ambasador Lipski otrzymał rozkaz opuszczenia Berlina, również charge d'affaires niemiecki w Warszawie w imieniu swego rządu zażądał paszportów.

Sytuację należy uważać za całkowicie jasną.

Zwołanie nadzwyczajnej sesji Sejmu i Senatu

WARSZAWA, (PAT.) Panowie marszałkowie senatu płk. B. Miedziński i Sejmowi prof. W. Makowski, wysto-

sowali do posłów i senatorów następujące zawiadomienie.

Pan Prezydent Rzplitej zarządził

zwołanie Sejmu i Senatu na sesję nadzwyczajną z dniem 1 września br.. Za wiadomością o powyższym, wzywamy panów posłów i senatorów, aby stawił się niezwłocznie w gmachu Sejmu i Senatu, gdzie będzie doreczone im zawiadomienie o porządku dziennym i terminie posiedzenia. Zarządzenia o umożliwieniu przejazdów do Warszawy zostały wydane.

Posiedzenie Rady Ministrów

WARSZAWA, (PAT.) W dniu 1 września b. r. odbyło się pod przewodnictwem prezesa rady ministrów gen. Sławoja Składkowskiego posiedzenie rady ministrów, na którym uchwalono przedstawić P. Prezydentowi Rzeczypospolitej do podpisu sze reg projektów dekretów w sprawach związanych z sytuacją wojenną.

Forster ogłosił „ustawę“

o przyłączeniu Gdańska do Rzeszy

GDANSK (PAT) 1.9. Gauleiter Forster wystosował dziś rano do kanclerza Hitlera depeeszę, w której zawiadamia go, iż wydał ustawę, wchodzącą w życie z dniem 1 września 1939 o przyłączeniu Wolnego Miasta Gdańska do Rzeszy.

Ustawa ta zawiera nast. artykuły:

1) Konstytucja Wolnego Miasta Gdańska zostaje z natych-

miastowym działaniem zniesiona.

2) Wszelka władza ustawodawcza oraz wykonawcza należy wyłącznie do głowy państwa.

3) Wolne Miasto Gdańsk tworzy z natychmiastowym działaniem wraz ze swym obszarem i ze swą ludnością część składową Rzeszy niemieckiej.

4) Aż do ostatecznego postanowienia w sprawie wprowadzenia przez kanclerza Hitlera niemieckiego prawa pozostają w mocy wszystkie postanowienia prawne konstytucji, które ważne są w chwili wydania tej ustawy.

DEPEZA HITLERA
BERLIN, 1.9. PAT. W odpowiedzi na depezę gauleitera

Forstera kanclerz Hitler wysłał do niego telegram, w którym przyjmuje do wiadomości proklamację W.M. Gdańska o jego powrocie do Rzeszy niemieckiej, zapowiada, że ustawa o przyłączeniu Gdańska do Rzeszy zostanie zaraz wprowadzona w życie oraz mianuje gauleitera Forstera szefem administracji cywilnej na obszarze Gdańska.

KOMISARZ BURCKHARD OPUŚCIŁ GDANSK

LONDYN, PAT. Reuter donosi z Gdańska: Forster odbył dziś rano rozmowę z wysokim komisarzem Ligi Narodów Burckhardtem. Po rozmowie tej wysoki komisarz i jego urzędnicy opuścili Gdańsk.

Strefa niebezpiecznej żeglugi w obszarze morskim

WARSZAWA, (PAT.) Kierownictwo marynarki wojennej podaje do powszechnej wiadomości, że w obszarze morskim w granicach niżej podanych żegluga jest niebezpieczna:

Granica północna: równoleżnik 55

stopni 10 minut Nord,
Granica zachodnia: południk 18 stopni 00 minut Ost,

Granica wschodnia: południk 20 stopni 00 minut Ost.

W sprawie kapelanów ochotników

WARSZAWA (KAP). Otrzymał następujący komunikat od J. E. ks. biskupa Polowe go:

„Poza wyznaczonymi przez Najdostojniejszy Episkopat kapelanami rezerwy na wypadek wojny zgłosiło się w ostatnich czasach bezpośrednio do mnie przeszło stu księży z wszystkich diecezji z prośbą o natychmiastowy przydział na front.

Szlachetny ten odruch jest dowodem wysokiego patriotyzmu kleru katolickiego, który w głębokim poczuciu słuszności i sprawiedliwości sprawy naszej pragnie brać udział w dziejach zmaganiach, by braciom walczącym nieść pomoc duchową.

Doceniając w zupełności godną postawę księży ochotników i pochwalając ją z wielką radością, zwracam się jednak do nich z apelem, by na razie na dotychczasowych posterunkach swych wytrwali, pełniąc obowiązki powierzone im przez księży biskupów wśród ludno-

ści cywilnej, która także potrzebuje dzielnych duszpasterzy.

W razie potrzeby skorzystam z gotowości tych kapelanów pod warunkiem, że ich zgłoszenie kierowane będzie przez właściwą Kurię i uzyska zgodę Najdostojniejszych Ordy nariuszów.

† Józef Gawlina
Biskup Polowy Wojsk Polsk.

Wspaniała postawa Kaszubów

PUCK, 1. 9. (PAT.) Postawa społeczeństwa na wybrzeżu i w ogóle Kaszubach jest wspaniała. W obliczu doniosłych wydarzeń społeczeństwo wykazało pełną godność i spokoju postawę duchową, pomagając w ten sposób czynności zarządzeń ogólnych Dni pełne napięcia milają w zupełnym spokoju i na normalnej pracy. Każdy pragnie się w czymś przyczynić w ofiarności na rzecz państwa.

Wszystkie zarządzenia władz są wykonywane sprawnie i sumiennie.

Włochy nie podejmują inicjatywy działań wojennych

RZYM, (ATE.) Po posiedzeniu gabinetu, które odbyło się pod przewodnictwem Mussoliniego, ukazał się komunikat oficjalny, stwierdzający, że rada ministrów zaaprobowwała zarządzenia wojskowe, które mają charakter środków ostrożności, jak również zarządzenia polityczne, które są uzasadnione obecną sytuacją w Europie.

Rada ministrów postanowiła po omówieniu sytuacji międzynarodowej i zbadaniu dokumentów przedstawionych przez ministra spraw zagranicznych, że Włochy nie podejmują inicjatywy działań wojennych.

Końcowy ustęp komunikatu wyraża pochwałę dla narodu włoskiego, który w tych ciężkich chwilach dał dowody dyscypliny i spokoju.

RZYM, (PAT.) Komunikat rady ministrów o zachowaniu neutralności Włoch przyjęty został entuzjastycznie przez ludność, która oddawna wypowiadała się za trzymaniem się Włoch zdale od awanturniczej polityki Niemiec.

Powszechna mobilizacja we Francji i w Szwajcarii

PARYŻ, (PAT.) Agencja Havasa komunikuje, w piątek o godz. 12,30:

We Francji zarządzono powszechną mobilizację i ogłoszono stan wyjątkowy. Parlament został zwołany na nadzwyczajne posiedzenie.

BERN, (PAT) W Szwajcarii

ogłoszono powszechną mobilizację.

NADZWYCZAJNE POSIEDZENIE RZĄDÓW FRANCJI I ANGLII

PARYŻ, 1.9. O godz. 10,30 rozpoczęło się posiedzenie gabinetu francuskiego pod przewodnictwem prezydenta Lebrun.

LONDYN, 1.9. O godz. 11,30 zebrał się gabinet brytyjski.

ZWOŁANIE PARLAMENTU

LONDYN, 1.9. Parlament angielski zwołany został dziś na południe.

DZIANE W ANGIELSKO-POLSKIM UKŁADZIE, NA KTÓRY SIĘ POWOŁAŁ.

Komunikat Naczelnego Dowództwa Lotnictwa

WARSZAWA, 1. 9. (PAT.) „Naczelne dowództwo lotnictwa i OPL kraju komunikuje, że do swobodnego poruszania się na terenie m. st. Warszawy w czasie alarmu lotniczego są up-

rawnione osoby, posiadające specjalne przepustki oraz białe opaski na lewym ramieniu, zaopatrzone w okrągłą pieczęć władzy wystawiającej.

Prawo do wystawiania powyższych przepustek oraz wydawania opasek posiadają centralne władze państwowe, komisariat rządu na m. st. Warszawę, urząd wojewódzki warszawski oraz komenda OPL miasta Warszawy“.

Przejazd wozów przez most Kierbedzia wzbroniony

WARSZAWA, (PAT.) Dla usprawnienia przebiegu mostu Kierbedzia i Zjazdu i uniknięcia zatorów jazda pod górę, przejazd wozów i platform ciężko naładowanych jest wzbroniony tak przez most, jak i przez zjazd od strony Pragi.

Pozdrowienie dla obrońców Ojczyzny i wolności

PARYŻ, (PAT.) Senacka komisja spraw zagranicznych powzięła pod przewodnictwem senatora Berangerie dnomyślnie następującą uchwałę:

Komisja postanawia udzielić rządowi poparcia w jego akcji, zmierzającej do skupienia wokół Francji i jej sprzymierzeńców wszystkich narodów, mających poczucie sprawiedliwości.

W chwili mobilizacji komisja pozdrawia ze wzruszeniem tych, którzy z takim zdecydowaniem i odwagą idą bronić ojczyzny i wolności narodów.

Neutralność państw skandynawskich

SZTOKHOLM, (PAT.) Rządy państw skandynawskich ogłosiły w piątek jednocześnie deklaracje, proklamujące ich absolutną neutralność w wojnie, która wybuchła.

Postanowienia o neutralności wliczone w deklaracje, uczynionej 27. 5. 1938 r. przez Danię, Finlandię, Irlandię, Norwegię i Szwecję wchodzi w życie.

Polska uszanuje neutralność Litwy

WARSZAWA, (PAT.) Polska Agencja Telegraficzna komunikuje urzędowo, iż poseł R. P. w Kownie otrzymał polecenie od rządu polskiego złożyć rządowi litewskiemu oświadczenia, że Polska uszanuje neutralność Litwy.

Barbarzyńcy teutońscy

Rozbestwiony teutonizm rozpoczął wczoraj wojnę z państwem pokoju w sposób ściśle bestialski, prawdziwie germański. Ohydna napaść zbrojna, dokonana została prawie że pod osłoną nocy, budząc naród polski, miłujący pokój, dosłownie o świcie do ciężkich zmagani wojennych.

Fakt narzucenia Polakom wojny przez oszalałego w napaści imperializmie człowieka, mieniącego się „wodzikiem” narodu niemieckiego jest niewątpliwym dla całego cywilizowanego świata. Potworność faktu tego zwiększa okoliczność, że celowo — jak wynika z uchwały rządu brytyjskiego — Hitler i jego minister spraw zagranicznych unikali wszystkiego, co mogłoby rzucić cień chwały na ich najbezwzględniejszą wolę napaści na Polskę. — Jawnie, z miedzianym czołem zbrodniarzy i podpalaczy świata wystąpiły Niemcy przeciw naszemu narodowi, gwałcąc wszelkie prawo Boga i ludzkie, nie zawiadamiając napadniętego narodu polskiego o zamierzonym fakcie zbrojnego wystąpienia, lecz wysyłając eskadry bombowe na miasta otwarte — nie bronione, gdzie ludność cywilna, kobiety i dzieci przeważnie, starcy i staruszki. Pod Radomskiem dokonały samoloty niemieckie nalotu na pociąg, wiozący ludność cywilną. W innym bombardowanym mieście zniszczono kościół, nie przepuszczono nawet małym miasteczkom i spokojnym wioskom polskim.

Daremne były wysiłki narodu polskiego i narodów, miłujących pokój, by trudności międzynarodowe rozwikłać na drodze porozumienia. Nienasycone pragnienie krwi nie dawało spokoju grabieżcom. Każde ustępstwo uważali oni za uprawienie do dalszych rozbojów. Stosowali rozbój z całą bezwzględnością. Dla nasycenia ich łupieżności i pychy miały zniknąć narody i ludy z mapy Europy i historii świata, by tworzyć podnózek ich władzy nad Europą i światem, miały dawać moc sile „żelaza niemieckiego”, które w ich mniemaniu może zapewnić „ład” germański na kuli ziemskiej.

Żadna wolność, żadna swoboda, żadna wola własna ludów i narodów Europy nie ma istnieć obok państwa niemieckiego i jego Herrenvolku, jeno wyłącznie niewola teutońska.

Oto jedyny cel wojny narzuczonej w bestialski sposób Polsce. Ostrzegaliśmy Niemców, że rzuconą nam rękawicę podejmujemy. I podjęliśmy ją wczoraj z całą mocą, a zarazem i z pełnym przekonaniem, że przyjdzie nam stoczyć wojnę świętą. Będzie to wojna święta o nasze, o sprawiedliwe i długotrwałe go pokoju zwycięstwo nad gwałtem i przemocą, od lat sześciu zagrażającym światu.

Oficjalna deklaracja brytyjska Anglia i Francja zdecydowane do ostatnich granic honorować swe zobowiązania wobec Polski

LONDYN. (PAT). Ogłoszono tu oficjalną deklarację brytyjską:

Jeśli proklamacja kanclerza Hitlera wydana do narodu niemieckiego oznacza, jak to z niej widać, że Niemcy wypowiadają wojnę Polsce, to na podstawie kompetentnych źródeł należy stwierdzić, że Francja i W. Brytania są niezłomnie zdecydowane honorować aż do ostatnich granic swe zobowiązania w stosunku do rządu polskiego. Niemieckie exposé ogłoszone w toku negocjacji ma oczywiście na celu wprowadzenie w błąd. 29 sierpnia Hitler poinformował ambasadora angielskiego, że na

stępnego dnia oczekuje pełnomocnego przedstawiciela Polski w Berlinie, który by mógł na podstawie pełnomocnictwa rokować o załatwienie sporu. Hitler nadmienił, że w międzyczasie ma nadzieję wypracowania propozycji. M. in. oczekiwał on, że rząd polski podda się procedurze, jaką narzucano prezydentowi Czechosłowacji i że wysłany będzie do Berlina emisariusz, który przyjmie w s z y s t k i e warunki, których charakter był najzupełniej nieznany rządowi polskiemu.

Rząd polski oczywiście nie był skłonny znaleźć się w tak poniżającej sytuacji. Nie jest w

zwyczaju, nawet w wypadkach narzucania warunków pokojowych państwem zwyciężonym, by uniemożliwiano odwołanie się do instrukcji do swego rządu.

W tak krótkim czasie niemożliwym jest skomentować deklarację rządu niemieckiego, która wprowadza w błąd, natomiast stanowisko rządu brytyjskiego można zdefiniować w następujący sposób:

Jeśli rząd niemiecki pragnął szczerze załatwienia sporu w drodze negocjacji, to nie zastępował by procedury o charakterze ultimatum. Przeciwnie, rozpoczął by rokowania z rzą-

dem polskim zgodnie z procedurą normalną, stosowaną przez rządy krajów c y w i l i z o w a n y c h, w celu ustalenia miejsca i daty otwarcia negocjacji.

Rząd brytyjski uważa, że rząd polski jest całkowicie usprawiedliwiony, odrzucając poddanie się traktowaniu, które rząd niemiecki chciał mu narzucić.

Co zaś dotyczy ogłoszonych obecnie warunków, które dotychczas nie były nigdy komunikowane rządowi polskiemu, rząd brytyjski może ze swej strony powiedzieć, że oczywiście warunki te winny być przedstawione rządowi polskiemu, pozostawiając mu zdecydowanie czy są one sprzeczne z żywotnymi interesami Polski, interesami, które Niemcy w oświadczeniu pisemnym skierowanym do rządu brytyjskiego same stwierdziły, że będą respektować.

„Nadszedł czas czynu...”

Przemówienie Chamberlaina w Izbie Gmin

LONDYN. (PAT). Przed szczerze wypełnioną izbą i galeriami dla publiczności Chamberlain, owacyjnie oklaskiwany, rozpoczął swe przemówienie od oświadczenia, że będzie ono krótkie.

„Nadszedł czas czynu raczej niż przemówień” — powiedział premier.

Chamberlain stwierdził następnie, iż odpowiedzialność za wojnę obciąża jednego człowieka „kanclerza niemieckiego, który pograżył świat w niebezpieczeństwo dla zadowolenia swej bezsensownej ambicji”.

Propozycje, które Niemcy uważają za odrzucone — dodał premier — nigdy przez nie nie były zakomunikowane Polsce. Ambasador W. Brytanii zaproponował Ribbentropowi, aby przekazał je ambasadorowi Rzeczypospolitej Polskiej. Ribbentrop w formie jaknajbardziej gwałtownej oświadczył, iż nigdy nie zwrócił się do ambasadora polskiego z prośbą, by go odwiedził.

Premier zaznaczył, iż Ribbentrop odczytał propozycje niemieckie ambasadorowi sir Neville Hendersonowi bardzo szybko i w języku niemieckim, odmawiając mu dania odpisu tych propozycji pod pretekstem, iż jest już zapóźno, zważywszy, iż żaden pełnomocnik Polski nie został wysłany. Dopiero przez radio niemieckie — dodał premier — rząd brytyjski po raz pierwszy zapoznał się z brzmieniem propozycji niemieckich (okrzyki na ławach posłów).

Podkreślając jeszcze raz konieczność wykazania największej woli pokoju i ujawniając agresję niemiecką, premier oświadczył, iż sir Neville Henderson uprzedził rząd berliński w formie ultimatywnej, że w razie gdyby zadawałające zapewnienia nie były dane, gwarantujące zaprzestanie wszelkiej akcji agresywnej i wycofanie wojsk niemieckich z Polski, rząd brytyjski wykona bez wahania swe zobowiązania. W razie odpowiedzi negatywnej ambasador zażąda swych paszportów.

Chamberlain zapewnił, iż sytuacja wojskowa Anglii jest o wiele lepsza niż w roku 1914. W myśl nowej ustawy zostaną zmobilizowani wszyscy zdrowi mężczyźni od 18 do 41 lat.

Musimy kontynuować nasze dzieło — dodał premier — z de-

terminacją i doprowadzić je do końca z jasną świadomością, iż korzystamy z poparcia dominionów i mamy moralną aprobatę prawie całego świata.

Podkreśliwszy, iż „Mussolini uczynił wszystko co było w jego mocy” — Chamberlain dodał: Nie mamy żadnego sporu z narodem niemieckim poza faktem, iż pozwala się kierować rządowi narodowo - socjalistycznemu. Dopóki rząd ten będzie istniał i stosował metody z ostatnich dwóch lat nie będzie mógł być pokojem w Europie. Jesteśmy zdecydowani położyć kres tym metodom. Je-

żeli będziemy mogli przywrócić zasady dobrej wiary — poświęcenia i ofiary znajdą swe całkowite usprawiedliwienie.

Po zakończeniu przemówienia premiera rozległy się długotrwałe oklaski i owacje.

Następnie zabrał głos: szef opozycji Labour Party, Greenwood i przedstawiciel stronnictwa Liberalnego, Archibald Sinclair.

Izba Gmin przyjęła uchwałę, której tekst jest jeszcze znany, po czym przystąpiono do dyskusji nad licznymi projektami ustawy.

Prez. Roosevelt wzywa

do niebombardowania miast nieumocnionych i oszczędzania ludności cywilnej

WARSZAWA. (PAT). Prezydent Roosevelt zwrócił się do Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Włoch i Polski z następującym apelem:

Waszyngton 1 września 1939 r.

Brutalne bombardowanie z powietrza cywilnej ludności w niefortyfikowanych skupiskach podczas akcji wojennych, które szalały w najrozmaitszych częściach świata w ciągu ostatnich lat, powodując kalectwo i śmierć tysięcy bezbronnych mężczyzn, kobiet i dzieci, wstrząsnęły sercem wszystkich cywilizowanych mężczyzn i niewiast oraz głęboko wzruszyły sumieniem ludzkości.

Jeżeli ta nieludzka barbarzyńska forma ma mieć zastosowanie podczas okresu tragicznych zmagani, których świat jest obecnie świadkiem, postradała życie setki tysięcy niewinnych istot ludzkich, które w niczym nie ponoszą odpowiedzialności i które w najmniejszym nawet stopniu nie biorą udziału w zmaganiach wojennych, które obecnie wybuchły.

Dlatego także zwracam się publicznie do wszystkich rządów, które mogą wziąć udział w akcji wojennej, z tym niecierpliwym zwłoką wezwaniem aby wszystkie stwierdziły swe mocne postanowienie, że ich siły zbrojne w żadnym wypadku i w żadnych okolicznościach nie przedsięwzięją bombardowania z powietrza ludności cywilnej lub nieumocnionych miast, z tym zastrzeżeniem, że te same metody prowadzenia wojny sumiennie będą przestrzegane przez wszystkich wzajemnych przeciwników

Proszę usilnie o natychmiastowa odpowiedź.

(—) FRANKLIN ROOSEVELT.

ODPOWIEDŹ RZĄDU POLSKIEGO

Na telegram Prezydenta Roosevelta rząd polski odpowiedział, co następuje:

Rząd polski potwierdza z podziękowaniem telegram dotyczący bombardowania powietrznego ludności cywilnej i nieumocnionych ośrodków ludności podczas wojny.

Wyraża on całkowitą zgodę na wyrażone w niej zasady i uczucia, które są ich natchnieniem.

Pamiętne tych zasad najwyższe czynniki wojskowe w Polsce wydały rozkazy, aby wstrzymywano się na

wypadek wojny od bombardowania miast otwartych i podobnych działań, któreby były bezpośrednim niebezpieczeństwem dla ludności cywilnej.

Niestety Polska, której terytorium przynajmniej od piątkowego wczesnego ranka stały się celem niesprokowanej agresji ze strony niemieckich sił zbrojnych doświadczyła już kilkunastu ataków powietrznych. Poniesione straty w ludności cywilnej czynią wątpliwym, czy strona przeciwna będzie szanowała zasady, o których Pan wspomina.

Zasady te, które są wynikiem naturalnych uczuć ludzkich pozostają w siłę w tym wypadku i w tym rozumieniu, że będą one ściśle przestrzegane przez siłę przeciwną.

Za spokój duszy

ś. i. p.

STEFANA OLSZEWSKIEGO

długoletniego redaktora naczelnego „Gazety Warszawskiej”, redaktora naczelnego i współzałożyciela „Warszawskiego Dziennika Narodowego”, nieustraszonego żołnierza sprawy narodowej, dziś, w rocznicę zgonu oraz imienin, o godz. 9 rano w kościele Kanoniczek na placu Teatralnym odbędzie się nabożeństwo żałobne, o czym zawiadamia

STRONNICTWO NARODOWE

o r a z

Wydawnictwo Warsz. Dziennik Narodowy

Cyniczne preteksty agresji Istotne znaczenie propozycji Hitlera

WARSZAWA (PAT). Wobec wczorajszego komunikatu (podajemy go na st. 3-ej), nadanego przez radio niemieckie ok. godz. 23-cj, w którym rząd niemiecki w ultimatywny sposób domagał się przyłączenia Gdańska oraz trzech czwartych województwa pomorskiego do Rzeszy drogą bezwarunkowego wyrażenia na to zgody wysłanego w tym celu specjalnie do Berlina delegata Polski, stwierdzać należy, co następuje:

Zgodnie z komunikatem rządu polskiego z dnia 1 września 1939 r., rząd polski wyraził zgodę na angielskiemu zgodę na jego akcie mediacyjną, której celem miało być nawiązanie rozmów z rządem niemieckim w celu zapobieżenia wojnie. Takie oświadczenie zostało złożone we czwartek wieczorem w Berlinie przez ambasadora Lipskiego p. Ribbentropowi. W odpowiedzi na to rząd niemiecki opublikował przytoczony wyżej komunikat, podając warunki, na których te rozmowy miały być prowadzone, a JUŻ W PARĘ GODZIN POTEM ROZPOCZAŁ KROKI WOJENNE. Warunki dla rozmów, o których rząd polski dowiedział się dopiero po komunikacie rządu niemieckiego, nie dotyczyły, jak wiadomo, wyrównania stosunków polsko-niemieckich, ale stanowiły i stanowią ultimatywny i wyraźny zamach na żywotne interesy Rzeczypospolitej i na jej terytorium.

Zaden rząd podobnych warunków nie mógłby przyjąć. Choć nie były one znane rządowi polskiemu, nosiły one charakter ultimatum i były z całym cynizmem wymyślonymi pretekstami do agresji na Polskę, która w ciągu dnia dzisiejszego nastąpiła. Powoływanie się kanclerza Hitlera w jego dzisiejszej mowie na rzekomą agresję polską na terytorium Rzeszy jest stwierdzonym i oczywistym fałszem. Polska zawsze wyrażała gotowość załatwienia spraw spornych polsko-niemieckich w drodze mediacji. Przypomnieć tu należy zgodę Polski na propozycję prezydenta Stanów Zjednoczonych, na którą prezydent Roosevelt ze strony Niemiec odpowiedź nie otrzymał. Przypomnieć również należy o orędziu króla belgijskiego i królowej holenderskiej i pozytywnej odpowiedzi Polski na powyższe kroki. Przypomnieć także tutaj należy apel Papieża, na który rząd polski również pozytywnie odpowiedział.

Oczywistym jest, że wobec braku odpowiedzi niemieckiej na naszą propozycję, złożoną wczoraj przez ambasadora Pol-

ski w Berlinie, zostały Polsce uniemożliwione rozmowy z Niemcami na ten temat i w ten sposób.

Reka Polski zawisła w powietrzu. Stwierdzić należy wobec takiego przebiegu rozmów polsko-niemieckich oraz całego szeregu wypadków agresji, dokonanych w godzinach rannych na terytorium Polski, które komunikat oficjalny niemiecki określił jako przekroczenie

przez wojska niemieckie granicy Polski na całej długości, że wina za przebieg wypadków spada wyłącznie na Niemcy, że Niemcy są agresorami i to agresorami bezwzględnie, bo wbrew zapowiedzi kanclerza Hitlera, że przedmiotem bombardowania będą tylko obiekty wojskowe, lotnictwo niemieckie bombardowało w dniu dzisiejszym skupiska ludności cywilnej.

Hitler przewiduje swą śmierć i wyznacza Goeringa swoim następcą Oświadczenie Hitlera w Reichstagu

BERLIN (ATE) 1.9. O godz. 10-ej rano zebrał się Reichstag. Jedynym punktem porządku obrad było wysłuchanie oświadczenia Hitlera. W przemówieniu swym Hitler oznajmił, że dziś o godz. 5.45 rano rozpoczęły się działania wojenne przeciwko Polsce. W dalszym ciągu swej mowy Hitler oświadczył, że w razie jego śmierci następcą jego winien zostać marszałek Goering, a w razie gdyby Goering miał umrzeć, Rudolf Hess. Wreszcie gdyby Hess miał również umrzeć, to winna być utworzona

rada rządowa, która obierze „najdzielniejszego żołnierza na fiihrera Rzeszy Niemieckiej. Hitler wezwał wszystkich Niemców do udzielenia mu poparcia i oświadczył, że Niemcy będą prowadziły walkę same.

ROZKAZ HITLERA DO ARMII

BERLIN, 1.9. Hitler wystosował do armii rozkaz dzienny następującej treści: „Państwo polskie odrzuciło uregulowanie stosunków sąsiedzkich, do którego dażyłem i zamiast tego uciekło się do broni. Niemcy w

Zbrodnicza agresja Hitlera wywołała oburzenie w U.S.A.

WASZYNGTON, (PAT.) Ogólne wrażenie, jakie odnosi się z rozmów z przedstawicielami miarodajnych kół politycznych daje się najkrótko — Prezydent Roosevelt nie uczyni żadnego dalszego kroku, zanim sytuacja nie rozwinię się. Utrzymuje się przekonanie, że niebawem zwołany zostanie kongres dla załatwienia przedłożenia rządowego w sprawie zmiany ustawy o neutralności.

Wypadki ostatnich 24 godzin wpłynęły na dalsze wzmożenie głębokiego przekonania społeczeństwa amerykań-

skiego, zdecydowanie wrogo nastawionego w stosunku do agresji niemieckiej.

DEMOKRACI BĘDĄ GŁOSOWAĆ ZA REWIZJĄ USTAWY O NEUTRALNOŚCI

WASZYNGTON (PAT.) Przewodniczący komisji do spraw zagranicznych izby reprezentantów Souldoom przyjeżdżał w Białym Domu przez Prezydenta Roosevelta.

Po audiencji Souldoom oświadczył, prasie, że przed kilku dniami odbył rozmowę z przedstawicielami demokratów, którzy głosowali przeciw rewizji ustawy o neutralności w czasie ostatniej sesji kongresu i że odpowiedzi, otrzymane od większości tych reprezentantów wskazywały, że obecnie oni są za przeprowadzeniem rewizji ustawy zgodnie z żądaniem przedstawicieli rządu.

BEZCZELNE KLAMSTWA W DEKLARACJI HITLERA

NOWY JORK, (PAT.) Cała prasa, wychodząca na terenie Stanów Zjednoczonych zarówno w języku angielskim, jak i polskim ogłasza na naczelnym miejscu orędzie prezydenta Mościckiego.

„New York Times“ w artykule wstępnym poddaje niezwykle surowej krytyce proklamację Hitlera, stwierdzając na podstawie analizy poszczególnych jej ustępów że oparta ona jest wyłącznie na bezczelnych kłamstwach.

Dziennik pisze, że nie ma wytłumaczenia dla zbrodniczego ataku Niemiec na Polskę, która zawsze była gotowa do rozsądnego porozumienia.

Zbrodnia — pisze dziennik — której dopuścił się Hitler, ciężką winą za nią ciąży na obłąkańcu, którego zniszczył jego własne szaleństwo.

Protest posła słowackiego w Warszawie przeciw niemieckiej bandyckiej okupacji i rozbrowieniu armii słowackiej

WARSZAWA, (PAT.) Pan minister spraw zagranicznych Józef Beck otrzymał w piątek listem treści następującej:

Legation de Slovaquie, Warszawa, dnia 1 września 1939 r. Ekscelencjo. W imieniu narodu słowackiego i jego przedstawicieli, którzy pod presją trzeciej Rzeszy zmuszeni są do milczenia, a nadużywani są do intryg wyłącznie w interesie Niemiec, protestuję, jako przedstawiciel państwa słowackiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przeciwko brutalnemu rozbrowieniu armii słowackiej, przeciwko samowolnemu zajęciu Słowacji przez wojska Trzeciej Rzeszy i przeciw użyciu Słowacji jako bazy dla akcji wojennej przeciw bratniemu narodowi polskiemu.

Naród słowacki, — czy w kraju, lub zagranicą — nigdy nie pogodzi się z gwałtami niemieckiej Trzeciej Rzeszy i przy-

łącza się do zbrojnego oporu przeciw intruzom, by przy współpracy z kulturalnymi narodami świata osiągnąć ponownie wolność i swobodnie decydować o własnych losach.

Byłbym niezmiernie zobowiązany Waszej ekscelencji, gdyby rząd Polski zechciał przyjąć do wiadomości niniejsze moje oświadczenie i gdyby popierać zechciał wszelkimi środkami sam! wobec sojuszników swoich walkę narodu słowackiego o uratowanie honoru narodowego i ojczyzny oraz zdobycie prawdziwej niepodległości.

Proszę uprzejmie pana ministra o przyłecie wyrazów głębokiego i prawdziwego szacunku.

DR. LADISLAW SZATHMARY
Pos. nadzw. i min. pełnomocny
Republiki Słowackiej
W Warszawie“

Następuje post scriptum w języku słowackim: proszę pana ministra spraw zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, aby niniejszy mój list opublikował.

Warszawa, 1 września 1939 r.
(—) Dr. Szathmary.

Stolica Święta wobec obecnego konfliktu

MIASTO WATYKAŃSKIE (KAP). Kardynał sekretarz stanu Maglione przyjął ambasadorów Polski, Francji, ministrów pełnomocnych Anglii i Jugosławii oraz sekretarza ambasady włoskiej. Następnie udał się do Castelgandolfo, gdzie na audiencji u Ojca św. spędził dwie godziny. Po powrocie do sekretariatu stanu kardynał Maglione odbył dłuższe konferencje z kierownikami oddzielnych sekcji sekretariatu.

Koła watykańskie w dalszym ciągu żywią nadzieję, że rozpoczęte rozmowy będą prowadziły nadal i doprowadzą do pożądanego rezultatu: pokojowego załatwienia nie tylko problemu polsko-niemieckiego, ale także i wszelkich innych, grożących pokojowi europejskiemu.

W Watykanie podjęte zostały środki zapobiegawcze na wypadek ataków lotniczych na Rzym. M. in. rozdzielono maski gazowe wśród członków gwardii papieskiej. W maski gazo-

we zaopatrzone również część ludności Miasta Watykańskiego.

Półoficjalny organ Watykanu „Osservatore Romano“ cytuje na pierwszej stronie artykuł naczelną „Popolo d'Italia“, w którym sytuację obecną porównano do bólu zębów, z którego jest jedyne możliwe wyjście: usunięcie bolącego zęba. Korespondentowi KAP-owej w kołach zbliżonych do Mussoliniego oświadczają, że Duce bez chwili odpoczynku pracuje nad wyjściem pokojowym z obecnej trudnej sytuacji.

Statki włoskie odpłynęły z Gdyni do Szczecina

WARSZAWA, (PAT.) Statki włoskie, które znajdowały się w Gdyni, otrzymały nagły rozkaz przerwania prac ładunkowych i schronienia się w porcie niemieckim w Szczecinie. Obecnie nie ma w porcie ani jednego włoskiego statku.

Samolot niemiecki ostrzeliwany w Litwie

KOWNO (ATE). W rejonie Kibarty litewska artyleria przeciwlotnicza oddała szereg strzałów ostrzegawczych do niemieckiego samolotu wojenskowego, który naruszył granicę litewsko-niemiecką i przez pewien czas krążył nad terytorium litewskim. Ogień artylerii skłonił lotnika niemieckiego do wycofania się na terytorium Prus Wschodnich.

Rozwiązanie francuskiej partii komunistycznej

PARYŻ (ATE) Według informacji z kół autorytatywnych, rząd francuski postanowił rozwiązać francuską partię komunistyczną.

Do wiadomości obywateli amerykańskich

Uprasza się obywateli amerykańskich, którzy pragną opuścić Polskę i mają trudności pod tym względem, o zgłoszenie się do przedstawicieli konsulatu amerykańskiego w Brześciu nad Bugiem, gdzie będą dołożone starania, by wyjazd im ułatwić.

Francuski minister oświaty wstępuje do szeregów

PARYŻ, (ATE.) Minister oświaty Jean Zay, którego rocznik podlega mobilizacji, oświadczył premierowi i ministrowi obrony narodowej Daladier, że nie chce korzystać z przywileju zwolnienia ze służby jako minister oświaty i chce wstąpić do szeregów.

Przygotowania wojenne w Egipcie

KAIR, (ATE.) Rząd powołał do szeregów kilka roczników oficerów rezerwy. Król Feruk podpisał dekret o utworzeniu armii terytorialnej.

Dziennik „Mokattam“ donosi, że flota angielska opuściła Aleksandrię odplywając w nieznanym kierunku.

Węgry wzywają ludność do zachowania spokoju

BUDAPESZT, (ATE.) W dniu jutrzejszym ukaże się odczyt premiera hr. Teleki'ego, wzywająca ludność do zachowania spokoju i dyscypliny. Wprowadzona została cenzura prasy oraz ograniczone rozmiary dzienników. Wszystkie te zarządzenia zostały zaaprobowane na dzisiejszym posiedzeniu gabinetu.

Hiszpania o stanowisku Polski

MADRYT (KAP). Komentując odpowiedź P. Prezydenta R. P. prof. Mościckiego na propozycję prezydenta Roosevelta, organ falangistów hiszpańskich „Arriba Espana“ pisze m. innymi:

„Oświadczenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wywarło głębokie wrażenie pokoju w chwili, gdy kończy się dzień, który przepełniony był nie zawsze szczęśliwymi wydarzeniami. Głos prezydenta Roosevelta został zrozumiany i trzeba mieć nadzieję, że Niemcy to oświadczenie zrozumieją. W tej godzinie Niemcom przypada najwyższe rozstrzygnięcie o pokoju. Odpowiedzialność przed historią jest zbyt poważna, by stanowiska rządu polskiego nie wysłuchały“.

Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi, organizacji naczelnych władz wojskowych i komisarzach cywilnych

W Dzienniku Ustaw z dn. 1 września ukazał się dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 września 1939 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi, o organizacji naczelnych władz wojskowych i o komisarzach cywilnych — od chwili mianowania naczelnego wodza.

Dekret ten brzmi, jak następuje:
Na podstawie art. 25 ust. (5), art. 63 ust. (1) i art. 74 ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

ROZDZIAŁ 1. — PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1. Przepisy dekretu niniejszego stosuje się od chwili mianowania do zwolnienia Naczelnego Wodza.

Art. 2. Obszarem operacyjnym w rozumieniu dekretu niniejszego jest obszar potrzebny siłom zbrojnym do prowadzenia bezpośrednich działań operacyjnych naziemnych. Granice obszaru operacyjnego określa Naczelny Wódz.

ROZDZIAŁ 2. — ZWIERZCHNICTWO NAD SIŁAMI ZBROJNYMI

Art. 3. Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje zwierzchnictwo nad siłami zbrojnymi przez:

- 1) Naczelnego Wodza,
- 2) Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 4. 1. W sprawach, dotyczących zwierzchnictwa nad siłami zbrojnymi, Prezydent Rzeczypospolitej wydaje akty rządowe w formie dekretów i zarządzeń.

2. Dekrety te i zarządzenia kontrasygnuje Minister Spraw Wojskowych, a w sprawach, wykraczających poza zakres działania Ministra Spraw Wojskowych — prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych.

ROZDZIAŁ 3. — NACZELNY WÓDZ

Art. 5. Naczelny Wódz dowodzi i dysponuje całością sił zbrojnych państwa.

Art. 6. Naczelnemu Wodzowi służą oprócz uprawnień, przewidzianych innymi przepisami prawnymi, uprawnienia, przewidziane w art. 7—9.

Art. 7. Naczelnemu Wodzowi służą inicjatywa, ogólne kierownictwo oraz prawo udzielania rządowi wiążących wytycznych i instrukcji w sprawach, łączących się bezpośrednio z działaniami orężnymi, w szczególności co do:

- 1) bezpieczeństwa sił zbrojnych,
- 2) obrony przeciwlotniczej,
- 3) ochrony linii i obiektów komunikacyjnych oraz innych szczególnie ważnych obiektów.

Art. 8. Naczelnemu Wodzowi służą prawo stawiania rządowi wiążących postulatów:

- 1) W sprawach mających związek z obronnością państwa, w szczególności co do:

- a) zwalczania akcji antypaństwowej,
- b) porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- c) ochrony obiektów przemysłowych i użyteczności publicznej,

2) Co do zmian na obszarze operacyjnym obsady osobowej organów rządowych 1 i 2 instancji oraz organów samorządu terytorialnego.

Art. 9. Naczelnemu Wodzowi służą prawo stawiania rządowi wiążących postulatów co do wydawania bądź po czątkowania aktów prawodawczych i zarządzeń ogólnych w sprawach, wymienionych w art. 7 i 8.

Art. 10. (1). Uprawnienia analogiczne do określonych w art. 1—9 służą do upoważnienia Naczelnego Wodza podległym mu władzom wojskowym na obszarze operacyjnym wobec władz administracyjnych 1 i 2 instancji.

(2) Naczelny Wódz określi zakres uprawnień służących z mocy ust. 1 poszczególnym władzom wojskowym w stosunku do określonych władz administracyjnych.

ROZDZIAŁ 4. — MINISTER SPRAW WOJSKOWYCH

Art. 11. (1) Minister Spraw Wojskowych:

1) Reprezentuje w rządzie sprawy sił zbrojnych według dyrektyw Naczelnego Wodza.

2) Powołuje i szkoli nowe roczniki poborowych oraz innych osób, obowiązanych do służby wojskowej.

3) Uzupełnia braki w ludziach i w sprzętach w już istniejących jednostkach sił zbrojnych oraz formuje nowe jednostki.

4) Pokrywa wszelkie zapotrzebowania materialne sił zbrojnych.

(2) Naczelny Wódz może poruczyć ministrowi Spraw Wojskowych zadania dowódcy wojskowego i inne zadania szczególne.

(3) Poza tym zakres działania ministra Spraw Wojskowych określają obowiązujące przepisy.

(4) Minister Spraw Wojskowych dysponuje aparatem kierowniczym i wykonawczym, niezbędnym do należytego spełnienia ciężarów na nim zadań.

ROZDZIAŁ 5. — GŁÓWNY KOMISARZ CYWILNY

Art. 12. 1) Ustanawia się urząd głównego komisarza cywilnego.

2) Urząd głównego komisarza cywilnego pełni — jako zadanie szczególne — mianowany w tym celu minister.

3) Przed przedstawieniem wniosku o mianowanie prezes Rady Ministrów zasięga opinii Naczelnego Wodza.

4) Główny komisarz cywilny przebywa zasadniczo w kwatrze głównej Naczelnego Wodza.

5) Organem pracy głównego komisarza cywilnego jest biuro głównego komisarza cywilnego, wchodzącego w skład kwatery głównej Naczelnego Wodza.

Art. 13. (1) Głównemu komisarzowi cywilnemu służą na obszarze operacyjnym uprawnienia władz naczelnych w zakresie całej administracji

państwowej, z wyjątkiem administracji wojskowej, wymiaru sprawiedliwości, kolejnictwa oraz poczty i telegrafów:

1) w sprawach łączących się bezpośrednio z działaniami orężnymi, w szczególności co do:

- a) bezpieczeństwa sił zbrojnych,
- b) obrony przeciwlotniczej,
- c) ochrony linii i obiektów komunikacyjnych oraz innych szczególnie ważnych obiektów,
- d) wycofania władz, ludności i mienia,
- e) niszczeń oraz

2) w sprawach mających związek z obronnością państwa, w szczególności co do:

- a) zwalczania akcji antypaństwowej,
- b) porządku i bezpieczeństwa publicznego,
- c) ochrony obiektów przemysłowych i użyteczności publicznej,
- d) świadczeń osobistych i rzeczowych, odstepowania zwierząt pociągowych, wozów, pojazdów mechanicznych i rowerów dla celów obrony państwa oraz zakwaterowania wojska i marynarki wojennej,
- e) warunków zdrowotnych ludzi i zwierząt.

(2) Bliższe określenie rodzaju praw zawierających rozporządzenia głównego komisarza cywilnego.

Art. 14. (1). Głównemu komisarzowi cywilnemu służy w sprawach wymienionych w art. 13 prawo wydawania dla obszaru operacyjnego rozporządzeń w przypadkach, w których w myśl obowiązujących przepisów prawnych prawo to służy prezesowi Rady Ministrów, Radzie Ministrów lub ministrom.

(2). Wydane przez siebie zarządzenia o charakterze ogólnym główny komisarz cywilny przesyła do wiadomości zainteresowanym ministrom.

Art. 15. Główny komisarz cywilny może usuwać od pełnienia obowiązków służbowych podległych mu funkcjonariuszów państwowych — z wyjątkiem wojewodów, oraz funkcjonariuszów samorządowych, czynnych na obszarze operacyjnym, jak również wyznaczać na ich miejsce zastępców. Może również żądać odsadzenia na tym obszarze wolnych stanowisk.

Art. 16. W sprawach, wymienionych w art. 13 ust. (1) pkt. 1) główny komisarz cywilny działa na skutek inicjatywy Naczelnego Wodza oraz w ramach otrzymanych od niego wytycznych i instrukcji. W sprawach wymienionych w art. 13 ust. 1 pkt. 2) oraz w art. 15, działa także z własnej inicjatywy, przy czym postawione mu przez Naczelnego Wodza postulaty są wiążące.

Art. 17. Projekty aktów prawodawczych oraz zarządzeń ogólnych, które dotyczą spraw określonych w art. 13 oraz spraw związanych z zapatrzeniem sił zbrojnych, należy — jeżeli przepisy szczególne nie przewidują innego trybu uzgodnienia takich projektów z Naczelnym Wodzem — przesyłać głównemu komisarzowi cywilnemu, który je przedstawia Naczelnemu Wodzowi, po czym ewentualnie postuluje Naczelnemu Wodzowi przekazanie zarządowi.

Art. 18. Główny komisarz cywilny:

1) Bada sprawozdania i wnioski władz administracyjnych, czynnych na obszarze operacyjnym.

2) Udziela komisarzom cywilnym wskazówek co do trybu ich urzędowania oraz może co do tego żądać od nich wyjaśnień i sprawozdań.

ROZDZIAŁ 6. — KOMISARZE CYWILNI

Art. 19. (1). Przy dowódcach wojskowych wskazanych przez Naczel-

nego Wodza, ustanowieni będą dla współpracy tych dowódców z zainteresowanymi wojewodami komisarze cywilni.

(2). Komisarzy cywilnych mianuje minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Naczelnym Wodzem.

(3). Komisarze cywilni wraz z personelem pomocniczym podlegają tym dowódcom, przy których zostali ustanowieni i wchodzi w skład ich kwatery głównych.

Art. 20. (1). Do zadań komisarzy cywilnych należy przedstawianie dowódcy wojskowemu.

1) Spraw związanych z uprawnieniami tych dowódców wobec władz administracyjnych.

2) Spraw dotyczących interesów ludności w zakresie świadczeń na rzecz wojska oraz roszczeń materialnych osób cywilnych do władz i osób wojskowych.

3) Informacji o zasobach gospodarczych, stosunkach społecznych i narodowościowych na obszarze właściwego województwa.

(2). Instrukcja władz wojskowych określi szczegółowo zakres działania komisarzy cywilnych oraz ich stosunek do głównego komisarza cywilnego.

ROZDZIAŁ 7. — PRZEPISY KOŃCOWE

Art. 21. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się prezesowi Rady Ministrów oraz ministrom Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych.

Art. 22. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej

I. Mościcki

Prezes Rady Ministrów i minister Spraw Wewnętrznych

Sławo-Składkowski

Minister Spraw Wojskowych

Kasprzycki

Stan wojenny w Polsce obowiązuje z dniem 1 września

Zarządzeniem z dnia 1 września 1939 r. wydanym na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 36) wprowadził Prezydent Rzeczypospolitej stan wojenny.

Zarządzenie powyższe wchodzi w życie na obszarze powiatu (miasta) Warszawy z dniem 1 września 1939 r. W związku z powyższym zawiadamia się, że:

1) Wprowadzenie stanu wojennego powoduje z mocy samego prawa zawieszenie swobód obywatelskich, niżej wyszczególnionych oraz skutki, będące następstwem tego zawieszenia:

1. ZAWIESZENIE WOLNOŚCI OSOBISTEJ.

Upoważnia ono właściwe władze administracji ogólnej w stosunku do osób, zagrażających bezpieczeństwu, spokojowi, lub porządkowi publicznemu i do osób zagrażających interesom obrony państwa do:

- a) dokonywania rewizji osobistych,
- b) zatrzymywania w areszcie na czas do 1 miesiąca,
- c) stosowania w sprawach karno-administracyjnych aresztu tymczasowego na czas do 3-ch miesięcy,
- d) internowania w osobnych miejscach na ten cel przeznaczonych na czas trwania stanu wojennego, lub na czas krótszy,
- e) konfinowania, czyli wyznaczenia przymusowego pobytu na czas trwania stanu wojennego, lub na czas krótszy w określonych miejscowościach lub na określonym obszarze,
- f) wydalenia z obszaru objętego stanem wojennym.

Nadto zawieszenie wolności osobistej pociąga za sobą ten skutek, że

wobec osób, podejrzanych o popełnienie zbrodni, lub występku, ściganych z urzędu, będzie stosowany areszt tymczasowy.

Odstąpienie od aresztowania pod warunkiem złożenia kaucji, lub poręczenia może nastąpić tylko za zgodą prokuratora. W stosunku do osób podejrzanych o popełnienie zbrodni stanu (art. 93—98 kodeksu karnego), bądź przestępstwa umyślnego, określonego w art. 99—109 kodeksu karnego, bądź też zbrodni lub umyślnego występku, określonego w Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1934 roku o niektórych przestępstwach, przeciwko bezpieczeństwu państwa (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 851) odstąpienie od aresztowania wogóle nie może nastąpić.

Zarządzenie o internowaniu i wydaleniu mogą być połączone z ograniczeniami, niezbędnymi dla zapewnienia skuteczności tym zarządzeniom.

2. ZAWIESZENIE REKÓJMI NIETYKALNOŚCI MIESZKANIA.

Upoważnia ono właściwe władze administracji ogólnej w stosunku do osób zagrażających bezpieczeństwu, spokojowi, lub porządkowi publicznemu do dokonywania samodzielnie rewizji domowych, oraz zajmowania przedmiotów.

3. ZAWIESZENIE WOLNOŚCI SŁOWA.

Upoważnia ono właściwe władze administracji ogólnej do wydawania i przeprowadzania zarządzeń, dotyczących:

- a) wprowadzenia cenzury prewencyjnej dla druków i wszelkich utworów, przeznaczonych do rozpowszechniania,
- b) zawieszania czasopism, oraz od-

bierania debitu komunikacyjnego i ograniczania rozpowszechniania czasopism, druków i wszelkich utworów, przeznaczonych do rozpowszechniania, jeżeli zagrażają one bezpieczeństwu, spokojowi, lub porządkowi publicznemu, oraz interesom obrony państwa,

c) zakazu wydawania nowych czasopism, bez uprzedniego zezwolenia,

d) zakazu zajmowania się rozpowszechnianiem druków bez uprzedniego zezwolenia,

e) wprowadzenia cenzury prewencyjnej utworów, przeznaczonych do odtwarzania publicznego, tudzież kontroli i przerywania tego rodzaju produkcji,

f) zakazu wykonywania przemysłu drukarskiego i graficznego przez osoby, zagrażające bezpieczeństwu, spokojowi, porządkowi publicznemu, oraz interesom obrony państwa.

4. ZAWIESZENIE TAJEMNICY KORESPONDENCJI.

Upoważnia ono władze administracji ogólnej do przeglądania, zajmowania, i konfiskowania korespondencji przesyłek pocztowych i telegraficznych, oraz kontrolowania i przerywania rozmów telefonicznych i radiowych.

5. ZAWIESZENIE WOLNOŚCI ZRZESZEŃ.

Powoduje ono zakaz tworzenia nowych zrzeseń i ich oddziałów bez zezwolenia wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, niezależnie od zwykłych wymagań, określonych przez przepisy obowiązujące.

Poza tym władze administracji ogólnej mogą:

- a) zawieszać i ograniczać działalność zrzeseń,
- b) rozstrząsać nadzór nad działalno-

ścią zrzeseń i przeglądać ich akta,

c) nakazać uprzednie zawiadomienie władzy o posiedzeniach organów zrzeseń, oraz wysyłać na posiedzenia te swych przedstawicieli,

d) uchylać i zawieszać wykonanie uchwał, powziętych przez władze i organa zrzeseń,

e) nakazywać zmów pracodawców i pracowników, oraz związanej z tym działalnością.

Il. Kto wykracza przeciw nakazom lub zakazom, wydanym na podstawie ustawy z dnia 23 czerwca 1939 r. o stanie wojennym (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 366) lub opartych na niej rozporządzeń, lub zarządzeń, podlega w trybie administracyjnym karze aresztu do 1 roku i grzywny do 10.000 zł, albo jednej z tych kar.

W sprawach o przestępstwie wyżej wymienione stosuje się przyspieszone postępowanie karno-administracyjne, przyczym żądanie skierowania sprawy na drogę sądową nie wstrzymuje też wykonania kary aresztu.

Warszawa, w dniu wydania zarządzenia o stanie wojennym.

Minister Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wojskowych.

Komisja prawna Episkopatu Polski

WARSZAWA (KAP).

W dniu 31 sierpnia br. odbyło się w Warszawie pod przewodnictwem J. Em. ks. kardynała Hłonda, Prymasa Polski, posiedzenie Komisji Prawnej Episkopatu Polski. W posiedzeniu wzięli udział II. EE. księży biskupi Sapieha i Gall, oraz księży biskupi: Szelażek, Radoński, Gawlina.

Jak działają gazy bojowe na płody rolne i ogrodowe

W lecie, tj. w porze najbardziej odpowiedniej dla przeprowadzenia ataków gazowych, największe zapasy żywności znajdują się na polach i w ogrodach w postaci plodów rolnych i ogrodowych. Mogą one tam ulegać skażeniu gazami bojowymi, zwłaszcza w zasięgu działań walczących armii i nie ma sposobów i środków do zabezpieczenia ich przed skażeniem.

Jednakże skutki tych skażeń w wielu przypadkach nie będą zbyt groźne, gdyż skażone łany zbóż, pastwiska, ogrody warzywne, sady, stogi siana i zboża itp. będą pod wpływem działania czynników atmosferycznych częściej ulegać dość szybkiemu samoodkażeniu w znaczeniu utraty własności trujących.

Bardzo duże ilości chloru, fosgenu, dwufosgenu, chloropikryny, iperytu i luizytu będą powodować zupełne zniszczenie wielu rodzajów plodów rolnych i ogrodowych. Zboże kielkujące, czy też dojrzewające w kłosach, trawy, na wszelkich jarzyn warzywnych, roślin strączkowych itp. pod wpływem dużych ilości tych gazów więdną, przybierają kolor brudnożółty, a wreszcie schną i gną.

Takie skutki powstawać będą jednakże tylko miejscami, a mianowicie w najbliższym sąsiedztwie wybuchów pocisków gazowych; na większych przestrzeniach można się ich spodziewać chyba tylko po przejściu stężonych fal przy atakach falowych za pomocą chloru fosgenu, dwufosgenu i chloropikryny.

Mniejsze ilości chloru, fosgenu, dwufosgenu, chloropikryny, iperytu i luizytu, a nawet stężone obłoki lakrymatorów i sternitów względnie fale ze świec izawiających i sternitowych nie będą powodować zniszczenia plodów rolnych i ogrodowych. Po takim skażeniu wszystkimi gazami bojowymi, z wyjątkiem luizytu i sternitów, będą te płody niebezpieczne — zależnie od warunków atmosferycznych — od kilku godzin do kilkunastu dni, dopóki pokrywające je gazy bojowe nie ulegną rozkładowi.

O wiele groźniej przedstawiać się będzie skażenie plodów rolnych i ogrodowych luizytem i sternitami, gdyż nawet nieduże ilości tych gazów, zawierających arsen, skażąc będą płody na dłuższy czas, dopóki ten arsen nie zostanie wypłukany i wydmuchany. Zboże skażone na pniu luizytem lub sternitami należy po mocce kilkakrotnie przemyć i przeznaczyć na siew. Poddać przemiatowi lub wydać na karm dla zwierząt można je dopiero po przeprowadzeniu analizy chemicznej. Słoma z takiego zboża nie powinna być podawana zwierzętom do spożycia.

Młocka i mlynkowanie zboża skażonego luizytem lub sternitami po winny się odbywać w maskach dla uniknięcia zatrucia arsenem, który może się znajdować w pyłach, unoszących się w powietrzu przy tych czynnościach.

Najwięcej kłopotu przedstawia skażenie luizytem i sternitami pastwisk, gdyż wydmuchanie z nich i wypłukanie arsenu pod wpływem czynników atmosferycznych jest dopiero po upływie b. długiego czasu (kilka miesięcy do roku). Pastwiska takie dla pewności najlepiej przeorać i przebronować i używać dopiero po pokryciu się ich świeżą trawą.

Zboże i siano w pokosach lub w kopcach i stertach ulega łatwo samoodkażeniu (7 — 14 dni), zwłaszcza przez przetrząsanie, od wszystkich gazów bojowych z wyjątkiem luizytu i sternitów. Zboże takie zaś, skażone luizytem i sternitami musi być tak samo traktowane, jak skażone tymi gazami zboże na pniu, a więc jako ziarno na siew lub do spożycia dopiero po analizie chem. Siano skażonego luizytem i sternitami należy używać na ściółkę tylko, bacznie przy zwierzętach tego nie spożywały.

Stogi zboża, siano lub słomy, o ile są dobrze ubite, ulegają skażeniu nie głębiej jak pół metra. Skażone luizytem i sternitami muszą być traktowane jak wyżej; skażone innymi gazami ulegają samoodkażeniu w lecie w 7 dni, w zimie do 14 dni.

Skutki działania gazów bojowych na owoce na drzewach są na ogół takie same, jak np. na zboże, z tą różnicą, że owoce łatwiej odkazić od arsenu po słabym skażeniu luizytem i sternitami przez dokładne wymycie i obranie ze skórki przed spożyciem, względnie przed przerobieniem na wino lub marmeladę.

Maliny, truskawki, poziomki i inne jagody ogrodowe i leśne można po upływie 7 — 14 dni od chwili słabego skażenia spożywać, zwłaszcza po przemyciu, z wyjątkiem jagód skażonych luizytem lub sternitami. Owoce i jagody skażone silnie ciekłymi gazami psują się w krótkim czasie.

Mniejsze niebezpieczeństwo przedstawia nie bardzo mocne skażenie gazami bojowymi jarzyn strączkowych, gdyż lupiny strączkowe stanowią dość dobrą ochronę dla zawartych w nich ziarnek. Po skażeniu luizytem i ster-

nitami można takich jarzyn jedynie do siewu.

Jarzyny, dojrzewające w ziemi, jak marchew, buraki, kartofle itd. są na ogół dobrze zabezpieczone pokrywającą je warstwą ziemi przed skażeniem gazami bojowymi i nawet luizytem i sternitami nie stanowią dla nich niebezpieczeństwa. To samo dotyczy kar toffi, przechowywanych w kopcach.

Po polach i ogrodach, skażonych gazami bojowymi nie należy chodzić, jak również nie należy przebywać w takim oddaleniu od nich, w jakim jest jeszcze wyczuwalny zapach apetyczny. Osobnoione miejsca skażone najlepiej zostawić ich losowi i nie zbierać z nich plonów, po czym na wiosnę podać normalnej uprawie.

W przypadkach skażenia większych przestrzeni pól, ułatwiających się gazy mogą w kierunku wiatru działać szkodliwie na odległość nawet 2 km, więc tak daleko należy usuwać ludzi i zwierzęta.

Poza tym, jak najszybciej należy zawiadzić służbę rozpoznawczo-analityczną dla stwierdzenia rodzaju i stopnia niebezpieczeństwa skażeń.

Obroty towarowe polsko-sowieckie rozwijają się normalnie

Stosunki gospodarcze polsko-rosyjskie w ostatnich tygodniach układają się normalnie i należy stwierdzić, że obecnie realizuje się szereg nowych transakcji handlowych, przewidzianych ostatnim porozumieniem gospodarczym obu rządów.

Między portem Gdynią i portami rosyjskimi na Bałtyku została nawiązana regularna komunikacja dla transportów towarowych. Już rozpoczęliśmy wysyłać transporty węgla polskiego, którego ogólny wywóz do okręgu północnego wyniesie ca 900.000 ton.

Tak samo wysłaliśmy z Gdyni kabli elektrycznych i wyrobów hutniczych na sumę 8.000.000 zł.

W wyniku transakcji kompensacyjnych Rosja przysłała nam 3.000 ton bawełny kaukaskiej, która odpowiada warunkom, wymagany przez naszych eksporterów.

Bawiąca obecnie polska delegacja z wiceministrem Krawulskim na wystawie rolniczej w Moskwie niewątpliwie nawiąże bliższy kontakt z przedstawicielami życia gospodarczego Rosji i tym samym przyczyni się do dalszej rozbudowy wzajemnej wymiany towarowej.

Rosyjskie przedsiębiorstwa prowadzą pertraktacje z zainteresowanymi branżami przemysłowymi w sprawie

nowych zakupów towarowych w Polsce.

Ustawodawstwo gospodarcze

Ukazał się Dziennik Ustaw R.P. nr. 83 z dnia 30 sierpnia rb. w których opublikowano m. in. następujące rozporządzenia o charakterze gospodarczym:

rozp. min. Przemysłu i Handlu z dn. 28 czerwca rb. wydane w porozumieniu z ministrami Rolnictwa i R.R. oraz Spraw Wewnętrznych o prowadzeniu przemysłu rakarskiego (poz. 532);

rozp. min. Przemysłu i Handlu z dn. 14 sierpnia rb. o przyznaniu Wystawy Przemysłów Fermentacyjnych i Chłodnictwa w Warszawie, Dorocznej Wystawy Radiowej w

Równem ulg w zakresie ochrony wynalazków, wzorów i znaków towarowych (poz. 533).

rozp. min. Skarbu z dn. 29 sierpnia rb. wydane w porozumieniu z min. Spraw Wojskowych o wypuszczeniu asygnat (poz. 534);

rozp. min. Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych z dn. 29 sierpnia rb. wydane w porozumieniu z min. Skarbu o asygnatach na wypłatę wynagrodzenia za pobrane zwierzęta po ciągowo, wozy, pojazdy mechaniczne i rowery (poz. 535);

Trudna sytuacja dewizowa we Włoszech

We Włoszech daje się zauważyć brak dewiz zagranicznych. W związku z tym rząd włoski wydał nowe przepisy, ograniczające sprzedaż walut obcych oraz faworyzujące sła-

ganie tychże do kraju na podstawie wyższego kursu wymiany dla lokat emigracji włoskiej oraz dla kapitałów cudzoziemskich turystów.

Trudności te w włoskiej polityce dewizowej pozostają w związku z wydatkami zbrojeniowymi, z powodu których wzrósł import surowców.

Dalszą przyczyną braku dewiz jest zmniejszenie się ruchu turystycznego, który od roku 1934 spadł do 50 proc.

Jedną z konsekwencji „Anschlussu“ oraz polityki „osi“ jest zaniechanie turystyki do Włoch przez Francuzów, Anglików i Amerykanów oraz samych Niemców, dla których terenem turystyki stała się Austria.

Obecny stan bilansu płatniczego jest źródłem poważnych kłopotów ministrowi dewiz Guarnery. Nie ulega wątpliwości, że sytuacja dewizowa nie ulegnie polepszeniu bez zasadniczej zmiany polityki włoskiej.

Sytuacja walutowa

Na czwartkowych giełdach walutowych dewiza na Londynie miała tendencję ponownie nieco słabszą.

W związku z tym na giełdzie w Londynie notowano o godz. 14 dolar 4.37 wobec 4.41 i jedna czwarta przy śródowym zamknięciu. Również i inne dewizy wykazały pewne wzmocnienie.

Ś. p.

Kapral Ignacy Grabowski był członkiem Stronnictwa Narodowego

Do listy ofiar walki o Wielką Polskę przybyło jeszcze jedno nazwisko. Dnia 26 bin. na granicy polsko-niemieckiej w powiecie mławskim zginął od wrażeń kuli niemieckiej śp. kapral Ignacy Grabowski. Zmarły bohater był znanym w powiecie plockim, a szczególnie w rodzinnym Bodzanowie działaczem Stronnictwa Narodo-

wego, a nawet kierownikiem tamtejszej placówki S. N. Nad grobem kolegi - bohatera przemówił imieniem Stronnictwa Narodowego b. poseł Rutkowski.

Dołączmy nazwisko kolegi kaprala Grabowskiego do listy poległych za Wielką Polskę i pozdrowmy Go — narodowcy — ostatnim: „Czołem!“.

Powołano do życia Naczelną Organizację Przemysłu Węglowego

Minister przemysłu i handlu rozporządzeniem z dnia 28 bm., wydanym w porozumieniu z ministrem skarbu, powołał do życia przymusowe zrzeszenie przedsiębiorstw węglowych i ich związków pod nazwą Naczelna Organizacja Przemysłu Węglowego.

Celem powołanej organizacji jest normowanie produkcji oraz zbytu węgla w kraju i za granicą. Zrzeszać ona będzie wszystkie przedsiębiorstwa węglowe, zajmujące się produkcją węgla kamiennego i brunatnego, brykietów węglowych i koksu oraz te przedsiębiorstwa, które trudnią się sprzedażą tych produktów w zastępstwie biur sprzedaży przedsiębiorstw

wytwarzających je. Do tej ostatniej grupy zaliczać się więc będą wspólne biura sprzedaży, koncerty oraz spółka „Paliwo“.

Członkami Naczelnej Organizacji Przemysłu Węglowego, w myśl wydanego rozporządzenia, stają się następujące związki przedsiębiorstw węglowych: 1) Unia Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach, 2) Rada Przemysłowców Górniczo-Hutniczych Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie, 3) Polska Konwencja Węglowa w Katowicach, 4) Związek Pracodawców Gronoślaskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego w Katowicach, 5) Rada Zjazdu Przemysłowców Górniczych i Hutniczych Zagłębia Dąbrowskiego w Sosnowcu.

Wydane rozporządzenie, które wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, ustala, że Naczelna Organizacja Przemysłu Węglowego posiada osobowość prawną ze statutem nadanym przez ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z ministrem skarbu.

Kontrolę działalności powołanej organizacji sprawuje minister przemysłu i handlu.

Komitet Organizacyjny N.O.P.W. rozpoczął swą działalność z siedzibą biura w Katowicach przy ul. Ligonia 7, w gmachu Unii Polskiego Przemysłu Górniczo-Hutniczego.

Zamknięcie giełdy

Z rozporządzenia ministerium skarbu zebrania giełdowe zostały zawieszane aż do odwołania.

Komitety pomocy wojskowej na Wileńszczyźnie

W Wilnie odbyło się organizacyjne zebranie wojewódzkiego obywatelskiego komitetu pomocy wojskowej przy udziale przedstawicieli wszystkich ugrupowań, wojska, duchowieństwa, organizacji społecznych, samorządu terytorialnego i gospodarczego, organizacji PW, kobiecych i młodzieżowych oraz wszystkich związków zawodowych.

Zebranie zagał wojewoda Maruszewski, wygłaszając krótkie przemówienie, charakteryzując obecną sytuację i obowiązki obywatelskie w stosunku do obronności państwa i armii. Przy gorącym aplauzie wszystkich zebranych został powołany skład komitetu z wojewodą Maruszewskim na czele. Na wiceprzewodniczącego powołano: JE ks. biskupa Michalkiewicza, b. marszałka Aleksandra Prystora, i pos. gen. Lucjana Żeligowskiego.

Ustalono, jako zasadę organizacyjną, że na czele komitetów powiatowych staną starostowie, gminnych — wójtowie, gromadzkich — sołtysi, współpracując zaś swoją dadzą członki samorządowe i społeczne. Na czele komitetu miejskiego w Wilnie stanął dr Małuszewski, prezydent miasta.

Na czele komitetów w miastach nie wydzielonych staną burmistrzowie.

Dalsze losy waluty japońskiej

Mimo mocnego spadku funta angielskiego, o który, jak wiadomo, oparty jest dotychczas yen japoński — mimo również wiadomości z państw skandynawskich o odtęczeniu ich walut od podstawy funtowej — kierownictwo sfery finansowej Japonii, po odbyciu ponownej konferencji, jeszcze raz podkreśliły niezłomny zamiar utrzy-

mania stałej relacji dla waluty japońskiej, a mianowicie 1 sh 2 d. za 1 yen. Sfery miarodajne podkreślają przy tej okazji, że niewątpliwie będą starannie śledziły rozwój sytuacji, że jednak wystąpienie yena z bloku szterlingowego i ściślejsze związanie go z dolarem amerykańskim nie wydadzie się w tej chwili wskazane.

Przysiosowywanie przemysłu Kanady do potrzeb wojskowych

Przemysłowe koła kanadyjskie zajęte są obecnie wykonywaniem zamówień wojennych dla armii brytyjskiej. Chodzi w tym wypadku o produkcję amunicji artylerii i lmej broni.

Zdaniem ekspertów, przemysł kanadyjski w ciągu krótkiego czasu może być z łatwością przestawiony na produkcję wojenną.

Zwracają w Kanadzie uwagę na fakt, że zamówienia brytyjskie w dziedzinie lotnictwa zostały wykonane szybko i dobrze, to też wierzą, że w razie wybuchu wojny przemysł kanadyjski stanie się poważnym dostawcą wszelkiego rodzaju broni i amunicji na potrzeby Anglii.

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa)		No. zł		Nr. rozrachunku 694
"WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY"		gr		
Wpłacony:		nazwa		
miejscowość		miejscowość		
Pocztą:		miejscowość		
ulica		miejscowość		
numer domu		numer mieszkania		
Dzień wpłaty				

Właściciel rozrachunku (nazwa wydawnictwa)		No. zł		Nr. rozrachunku 694
"WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY"		gr		
Wpłacony:		nazwa		
miejscowość		miejscowość		
Pocztą:		miejscowość		
ulica		miejscowość		
numer domu		numer mieszkania		
Dzień wpłaty				

Zarządzenie o zwrocie broni posiadanej w celach osobistych

Komisariat Rządu wydał zarządzenie o złożeniu broni posiadanej w celach osobistych. W ciągu 24 godzin, począwszy od godz. 8 dnia 2 września 1939 r. wszelka broń palna i biała posiadana w celach osobistych i wszelkie materiały wybuchowe w związku z tą bronią palną posiadane winny być oddane we własnym komisariacie policji państwowej według miejsca zamieszkania. Równocześnie winno być oddane pozwolenie na broń. Nie podlegają temu zarządzeniu osoby, które posiadają broń palną, lub białą na podstawie przepisów prawa bez obowiązku posiadania pozwolenia na broń. Władz administracyjnych to jest osoby wchodzące w skład sił zbrojnych państwa, policja państwowa, straż kolejowa, straż więzienna itp. osoby używające broni palnej w celach spor-

towych w dozwolonych przez władze strzelnicach, przedstawicieli państw obcych, oraz osoby posiadające broń w celach muzealnych, naukowych i pamiątkowych. Równocześnie trąca cza sowa ważność pozwolenia, wydane przez powiatowe władze administracji ogólnej na nabywanie, posiadanie i noszenie broni w celach osobistych. W czasie trwania stanu wyjątkowego prawo posiadania i noszenia broni w celach osobistych przysługuje tylko tym osobom, którym powiatowe władze administracji ogólnej wydadzą po wprowadzeniu tego stanu nowe pozwolenia na posiadanie i noszenie broni oznaczone napisem: ważne w okresie stanu wyjątkowego.

Za przekroczenie powyższego zarządzenia grozi kara aresztu do trzech miesięcy i grzywna do 3.000 zł.

Uprawnieni do przejazdu pociągami pasażerskimi wojennego rozkładu jazdy

WARSZAWA, (PAT.) Do przejazdu pociągami pasażerskimi wojennego rozkładu jazdy są uprawnieni:

- podróżni pociągów rozwiązanych na zasadzie posiadanych biletów na przejazd.
- osoby wojskowe (także i powołani) oraz urzędnicy i pracownicy państw i kolejni, jadący w sprawach służbowych;
- pracownicy urzędów, zakładów i instytucji samorządowych, jadący w sprawach służbowych.
- inne osoby cywilne, podróżujące w sprawach wojskowych, publicznych lub nagłych prywatnych.

pracownicy państwowi i kolejni wymienieni pod b) powinni posiadać pisemne zaświadczenia, wystawione przez ich władze przełożone, osoby zaś wymienione pod c) i d) zaświadczenia wystawione przez powiatowe władze administracji ogólnej.

Zaświadczenia takie mogą upoważniać do jednorazowego przejazdu tam i spowrotem, lub też opiewać na pewien okres czasu nie przekraczający jednak 1 miesiąca. Zaświadczenia nie zwalniają ich posiadaczy od wykupienia właściwych biletów na przejazd.

Funkcjonariusze policji państwowej jadący w sprawach służbowych posługują się służbową legitymacją, jako zaświadczeniem na prawo przejazdu. Ograniczenia powyższe nie dotyczą przejazdów pociągami podmiejskimi ustalonymi w wojennym ściennym rozkładzie jazdy.

Wszelkie zaświadczenia powinny być okazywane przy zakupywaniu biletów w kasie biletowej. Zaświadczenia na jednorazowy przejazd zaopatrzone przez kasę biletową stemplem stacyjnym (datownikiem) należy po ukończeniu udroży odbierać wraz z biletami.

Stacje początkowe wyznaczają dla przejazdu cywilnych podróżnych w pociągach pasażerskich wojennego rozkładu jazdy wagony zaopatrzone tabliczkami „dla cywilnych”. Ilość tych wagonów powinna zasadniczo stanowić połowę składu pociągowego. Może ona być zmniejszona w przypadku większego zapotrzebowania miejsc dla osób wojskowych.

Wstęp do tych wagonów podróżnym wojskowym, a do wagonów zaopatrzonych w tabliczkę „dla wojskowych” podróżnym cywilnym jest wzbroniony.

Kalendarzyk

Sobota: Stefana Kr.
Niedziela: Szymona.
Wsch. słońca 4.46 zach. 18.25.
Wsch. księżycy 19.25, zach. 7.50.

RADIO

Nadzwyczajny program radiowy

Od dnia dzisiejszego aż do odwołania przestaje obowiązywać zwykły program radiowy. Audycje wszelkiego rodzaju, informacyjne, pogadanki, audycje muzyczne nadawane będą w rozmaitych godzinach, przy czym program ogłaszany będzie przez radio codziennie.

Rzecz oczywista, że największe znaczenie mają dziś audycje informacyjne Polskiego Radia. Stałe audycje informacyjne są codziennie w następujących godzinach: 7, 12.15, 16, 20.40, 22 i 23. Niezależnie od tego Polskie Radio w wypadkach ważnych przerywać będzie audycje muzyczne dla nadania komunikatów nadzwyczajnych, zarządzeń OPL itp. Zarządzenia te oczywiście winny być natychmiast wykonywane, a w interesie ludności leży jaknajszysze i jak najszersze ich rozpowszechnianie.

Po za audycjami informacyjnymi w języku polskim nadawane są codziennie 3-krotnie audycje Polskiego Radia w języku niemieckim, mianowicie w godzinach: 6.45, 20.15, 23.05. Również codziennie o godz. 23.15 nadawana jest informacja na audycja Polskiego Radia w języku angielskim.

Wreszcie 3 razy na tydzień (w poniedziałki, środy i piąki) o godz. 23.20 nadawane są komunikaty Polskiego Radia w języku węgierskim.

Dolarówki

Wylosowanych zostało 100 premii na kwotę \$ 75.000.—, a mianowicie:

\$ 40.000.—	Nr. 874456
\$ 8.000.—	„ 842137
\$ 3.000.—	„ 485024
„	635048
„	1169151
\$ 1.000.—	Nr. Nr.: 52521, 412772, 1018035, 1315172, 1326354,
\$ 500.—	Nr. Nr.: 65509, 165240, 286970, 432653, 652085, 694680, 799979
897724, 1320062, 1349336;	
\$ 100.—	Nr. Nr.: 18451, 34138, 39520, 64973, 69269, 87280, 98701, 104870, 112650, 118376, 126056, 152898, 158903, 162344, 164179, 179948, 224951, 244464, 270241, 283029, 307119, 310548, 330252, 335867, 364347, 390931, 418148, 429492, 429514, 435111, 471526, 524237, 564372, 576878, 587802, 606075, 618703, 623631, 626994, 702311, 735162, 754055, 798999, 800478, 810353, 820236, 820697, 835833, 878138, 906941, 926220, 950288, 952670, 966256, 982803, 1013711, 1047046, 1053795, 1067575, 1104034, 1112250, 1120451, 1135215, 1141349, 1161861, 1184724, 1234044, 1279777, 1285296, 1310461, 1316797, 1319795, 1324976, 1351210, 1352491, 1388237, 1403820, 1418299, 1455350, 1455350, 1470855.

Wyjaśnienie min. komunikacji w sprawie sprzedaży biletów kolejowych

WARSZAWA, (PAT.) Wobec licznych zapytań, dotyczących sprzedaży biletów kolejowych, ministerstwo komunikacji wyjaśnia, iż sprzedaż biletów podmiejskich nie doznała ograniczeń. Sprzedaż biletów na przejazdy dalekobieżne następuje w sprawach publicznych i nagłych prywatnych za

zaświadczeniami, wystawianymi przez powiatowe władze administracji ogólnej.

Dla urzędników i pracowników państwowych i kolejowych, jadących służbowo, wystawia zaświadczenia przełożona władza.

Akcja samopomocy społecznej

Wezwanie do wszystkich organizacji polskich

Biurow Akcji Samopomocy Społecznej komunikuje:

Wzywa się wszystkie organizacje, działające w zakresie opiekuńczym lub posiadające aparat zdolny do obsługi tego zakresu, pragnące współdziałać z Ogólnopolskim Obywatelskim Komitetem Samopomocy Społecznej.

a) O zasięgu ogólnopolskim — by w terminie do dnia 6 września 1939 r. podały do Biura Akcji Samopomocy Społecznej, Warszawa, Chmielna 26 m. 9 krótkie pisemne zawiadomienie: 1) o adresie, 2) nazwisko, adres i telefon delegowanego przez siebie przedstawiciela do naczelnego wydziału wykonawczego samopomocy społecznej oraz jego zastępcy, 3) zakres współpracy, szczególnie odpowiedzialności za interesowaniem oraz doświadczeniu danej organizacji, 4) wykaz swych organów wojewódzkich oraz ich adresy, 5) oraz by wezwały swe organy terenowe do analogicznego wystąpienia wobec terenowych komitetów samopomocy społecznej.

b) O zasięgu wojewódzkim — by postąpiły analogicznie w stosunku do wojewódzkich obywatelskich komitetów samopomocy społecznej, składając zawiadomienie pisemne w ich biurach w terminie do 8 września br.

c) O zasięgu powiatowym oraz miejskim — by postąpiły analogicznie w stosunku do powiatowych wzglę-

dnie miejskich obywatelskich komitetów samopomocy społecznej, składając w terminie do 10 września br. zawiadomienia pisemne w ich biurach. Zawiadomienia te winny poza wyszczególnionymi w punkcie a) danymi zawierać wykaz imienny wszystkich gotowych do współpracy w samopomocy społecznej wolnych od powinności wojskowej członków tych organizacji z podaniem ścisłego adresu oraz ew. telefonu.

d) O zasięgu gminnym — by postąpiły analogicznie, jak w punkcie c) w stosunku do gminnych obywatelskich komitetów samopomocy społecznej, względnie gdzie one powołane nie zostały w stosunku do zarządów gmin do dnia 12 września br.

Do czasu ukonstytuowania się komitetów samopomocy społecznej, agendy ich prowadzą obywatelskie komitety zimowej pomocy bezrobotnym wszystkich stopni.

Działalność samopomocy społecznej

obejmie współdziałanie z samorządem terytorialnym przede wszystkim w zakresie: ewakuacji ludności z terenów zagrożonych, opieki nad ewakuowanymi oraz ludnością, pozbawioną źródeł utrzymania, opieki nad dziećmi i młodzieżą zaopiecznionymi, higienicznosanitarnym, pomieszczeniowym oraz propagandy i zbiórki gotówkowej i materiałowej dla uzyskania środków na powyższe cele.

Stosownie do tych zadań obywatelskie komitety samopomocy społecznej wyłonią odpowiednie sekcje, w skład których wejdą w pierwszej linii przedstawiciele organizacji przygotowanych do prowadzenia działalności w danym zakresie.

Ścisłe zarządzenie organizacyjne wyda naczelnny wydział wykonawczy samopomocy społecznej przez biuro akcji samopomocy społecznej.

Odezwa do harcerzy

Stajemy do walki!

Naczelnik Harcerzy w Warszawie wydał w piątek do ogółu harcerstwa rozkaz następującej treści:

Harcerze!

Obejmujcie służbę pogotowia harcerskiego. Każdy staje na wyznaczonym posterunku. Macie zużyć wszystkie te umiejętności, które zdobywaliście

przez wiele lat harcerskiego życia i harcerskich ćwiczeń. Gdy bracia Wasi stają do służby żołnierskiej, wówczas wszyscy pozostali wyteżają wszystkie siły, aby zastąpić ich i spełnić tę służbę, która dla Polski w tej chwili wykonać trzeba.

Wierze, że Prawo Harcerskie i złożone przyrzeczenie będzie Wam myśla przewodnią.

Wierze, że zgodnie będziecie kontynuować polskie tradycje skautowej służby, w której poprzednicy Wasi zdanego trudu ani nawet życia nie oszczędzili.

Wzywam Was, byście z uczuciem największej odpowiedzialności z największą dokładnością i wytrwałością

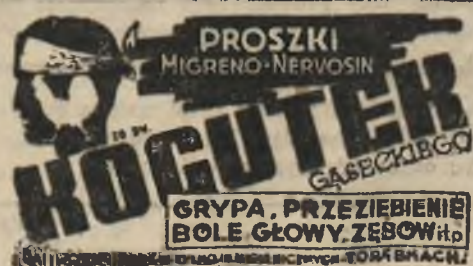
spełniali każde zadanie. Byście byli przykładem nieugiętej woli i młodzieńczej teźny.

Stabość nie będzie miała do Was przystępu. Gdy jedni oddają życie i krew, wówczas nie ma takiego trudu, przed którym byśmy się zawahali. Po stawia Wasi w każdym miejscu musi być godna harcerskiego imienia.

W pełnieniu służby szczególnie wy magam dużej samodzielności i umiejętności zdobycia własnej decyzji nawet tam, gdzie nie ma wyraźnego rozkazu lub rozkaz nie może dotrzeć.

W ten sposób zawsze dobrze, dokładnie i celowo wykonacie zadanie.

Stajemy do walki!
Czuwajcie!

TEATRY

NARODOWY: „Wesele Fosiła”
MALY: „Ostrożnie, świeżo malowane”
POLSKI: „Geneza”
TEATR „8.15”: Operetka „Panna Wodna”
INSTYTUT REDUTY: „Haneczka i duch”
TEATR ATENEUM: Dziś premiera komedii J. Szaniawskiego „Zeglarz”

KINA

KINO PAR. ŚW. ANDRZEJA (Chłódna 9): „Sztandar wolności”
LOT: „W ogniu pocisków” i „Prawdziwy przyjaciel”
MIEJSKI: „Z pola bitwy”

MIEJSKI pocz. 6, 8, 10
Listy z pola bitwy
 MARGARET SULLAVAN
 JAMES STEWART
 Ulgi ważne!

OLZA: „Penny” i „Król Broadway'u”
NAPOLEON: „Szyfr 413”

NAPOLEON
 Plac Trzech Krzyży 2
 Aktualny film szpiegowski
„SZYFR 413”
 ze znakomitą śpiewaczką
 Gitta Alpar oraz Jules Berry

ROMA: „Trzech podchorążych”

KINO ROMA pocz. 5, 7, 9
 wyświetla film pt.
Trzech
PODCHORAŻYCH

Poradnia inżynierska
 O. P. L.

Z dniem 28 sierpnia r. została zorganizowana przez Związek Polskich Inżynierów Budowlanych za wiedzą Pana Inspektora O. P. P.

„Poradnia Inżynierska O.P.L.”
 W poradni fachowi inżynierowie udzielają porad co do celowości i możliwości urządzenia schronu, ustalenia typu, wielkości schronu itp., oraz informują co do projektantów, przedsiębiorców i dostawców w tej dziedzinie.

Porady są udzielane w dni powszednie w godz. 17 — 18 w lokalu Związku Polskich Inżynierów Budowlanych, ul. Mazowiecka 4 m. 5, tel. 5-17-85, lub na miejscu budowy.
 Opłata za porady umiarkowana.

Obowiązek szczepień ochronnych przeciwko ospie

Z dniem 1 września r. rozpoczęły się dodatkowe szczepienia ochronne przeciwko ospie dzieci ur. w latach 1932 oraz 1938, które z jakichkolwiek bądź powodów nie zostały zaszczepione w okresie wiosennym.

Szczepienia, które są bezpłatne, przeprowadzane będą w oznaczonych

Uposażenie urzędników miejskich powołanych do wojska

Ponieważ niektóre statuty służbowe nie normują sprawy uposażenia pracowników samorząd., powołanych do służby wojskowej. Min. Spraw Wewnętrznych jeszcze raz wyjaśnia, iż w razie powołania do służby wojskowej, jeżeli wymaga tego interes obrony państwa, pracownicy samorządowi korzystają z prawa do pełnego uposażenia służbowego przez 3 miesiące.

Gdy pracownik będzie zatrzymany w wojsku ponad 3 miesiące, zalecone jest zapewnienie mu świadczeń w rozmiarach ustalonych w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej. Uregulowanie tej sprawy wymaga uchwały rady miejskiej zatwierdzonej, dotyczącej wszystkich pracowników pra-

cujących nie dłużej niż rok, nieetatowych, pracujących nie więcej niż 5 lat, sezonowych, okresowych i pracujących w samorządzie dodatkowo, a pobierających uposażenie za swą pracę główną ze skarbu państwa. Do przyznanego uposażenia nie zalicza się dodatków.

Pracownikom kontraktowym przysługują te świadczenia, które w takich razach zapewnione są od pracowników. Specjalnej pieczy związków samorządowych, polecone są rodziny pracownicze, uprawnione do zasiłków wojskowych. Niezależnie od zasiłków, rodzinom powinny być przyznawane zapomogi pieniężne lub świadczenia w naturze.

Prywatne Samochody dla wojska muszą mieć pełną sprawność

Automobilklub Polski zwrócił się do ogółu automobilistów z apelem, aby oddając samochody do dyspozycji władz wojskowych zwracali uwagę na właściwe przygotowanie wozów do dłuższej podróży.

Samochód powinien być wyposażony w opony — doprowadzone do porządku, sprawnie działającą instalację elektryczną, dobre podnośniki oraz części zapasowe — ulegające szybszemu zużyciu. Wskazana jest

zmiana oliwy w silniku na świeżą. Właściciele samochodów winni przy oddawaniu wozów załączać kartki z wypisanymi częściami zapasowymi, objaśnieniami ich właściwości, jak również zwrócić uwagę na ukryte defekty wozu.

Wszystkie samochody pozostałe w rękach właścicieli muszą być w najkrótszym czasie doprowadzone do stanu pełnej sprawności.

Jakie pojazdy mogą poruszać się w czasie alarmu lotniczego

Do swobodnego poruszania się w czasie alarmu lotniczego są uprawnione pojazdy mechaniczne zaopatrzone w biało-czerwone chorągiewki na chłodnicy wielkości znormalizowanego arkusza papieru.

Prawo do posiadania takich chorągiewek mają pojazdy mechaniczne centralnych władz państwa, komisaria tu rządu m. st. Warszawy, urzędu wo-

jewódzkiego warszawskiego, komendy OPL miasta oraz organów kierowniczych OPL.

Rejestracja fachowców

Fundusz Pracy podaje do powszechnej wiadomości, że rejestracja fachowców przemysłu i rzemiosła trwa i trwać będzie nadal. Osoby obowiązkane do zarejestrowania się w dniach wymienionych w planach stawiennictwa winny bezwzględnie wypełnić ten obowiązek.

Niezgłaszający się podlegają rygorom wymienionym w obwieszczeniach o obowiązku rejestracji.

Nowy lokal P. C. K. na Pradze

Zarząd Oddziału IV PCK Warszawa — Praga przeniósł swe biuro na ul. Kawęczyńską 15, gdzie przyjmowane są zapisy na członków PCK oraz na kursy Ratowniczo-Sanitarnie Godziny urzędowania 9—21, a na kurs od 9—16-ej.

Nie eksmitować rodzin rezerwistów

Zanotowano w Warszawie kilka wypadków, że właściciele domów usiłovali wykonać postanowione w sądach eksmisje wobec rodzin powołanych do wojska rezerwistów. Wobec braku odpowiednich poleceń komornicy nie mają najmniejszych podstaw prawnych do wstrzymania działania wyroku.

Wypadki te na szczęście są dość rzadkie. Piszemy jednak o nich, by napiętnować tych nielicznych właścicieli domów i wezwać organizacje właścicieli domów do tępienia podobnych wybrzyków. Eksmitowanie rodziny żołnierza jest czynem haniebnym i godnym największego potępienia. Prócz potępienia tacy panowie zasługują na bezlitosne kary.

Falszerze dokumentów zaczęli grasować

Funkcjonariusze urzędu śledczego aresztowali 33-letniego Wacława Kielanowicza z Wawra. Podawał się on b. dyrektora fabryki konserw w Poznaniu i legitymował się sfałszowanym dyplomem doktorskim, również fałszywymi świadectwami i listami polecającymi.

Kielanowicz został zdemaskowany gdy składał podanie o pracę w jednej z fabryk warszawskich. Falszywe dokumenty nabył on od Hersza Judkiewicza, notorycznego oszusta, właściciela sklepiku z konfekcją.

Judkiewicza aresztowano. Okazało się, iż pozostawał on w kontakcie z fałszerzem Mendlem Aszem i Jankielem Kąkolem.

W czasie rewizji w mieszkaniu Kąkole wykryto zorganizowaną na szeroką skalę wytwórnnię fałszywych dokumentów. Znalaziono znaczną ilość fałszywych blankietów firmowych szeregu przedsiębiorstw, blankiety świadectw szkolnych i dyplomów, 135 pieczęci, chemikalia, atramenty i maszynę drukarską oraz kilka kaszt z czcionkami.

Jak ustalono, fałszernią oprócz Ką-

kola i Asza kierował karany za różnego rodzaju przestępstwa, a m. in. za zabójstwo Chil. Auslender.

Falszerze zatrudniali kilkudziesięciu pośredników i agentów w różnych miastach Polski i utrzymywali kontakt z przestępcami za granicą. Kąkol jest poszukiwany m. in. również przez policję turecką.

Apel do właścicieli taksówek

Zw. Związków Właścicieli Dorożek Samochodowych RP oraz Zw. Właścicieli Dorożek Samochodowych w Warszawie zwracają się z gorącym apelem do wszystkich członków i nieczłonków Związku o ścisłe przestrzeganie przepisów drogowych, oraz wypełnianie wszystkich zarządzeń władz, dotyczących taboru samochodowego.

Rejestracja ur. w r. 1922

We wtorek, 5 bm., w kolejnym dniu rejestracji mężczyzn ur. w r. 1922, winni stawić się w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy ul. Floriańskiej 10, zamieszkali w III komisariacie P. P. w godz. od 8 do 11 nazwiska których rozpoczynają się od liter L do R i w godz. od 12 do 15, nazwiska których rozpoczynają się od liter S do Z.

Zgłaszający się winni posiadać przy sobie metrykę urodzenia, dowód stwierdzający tożsamość osoby, świadectwa szkolne i dowód zameldowania w Warszawie.

Egzaminy w gimnazjach odwołane

W związku z odroczeniem początku roku szkolnego z dn. 4 września na okres późniejszy, dyrekcje szeregu gimnazjów prywatnych zdecydowały odwołać terminy egzaminów wstępnych do klas pierwszych. Egzaminy były wyznaczone na 1 do 2 września.

Nowe terminy egzaminów ustalone będą natychmiast po wyznaczeniu roku szkolnego.

Redaktorzy działów: Feliks Jordan (depeche zagraniczne i informacje polityczne, str. 1 — 5). Stefan Borowski (publicystyka polityczna, str. 3 i 4). Jerzy Wieckowski (dział gospodarczy, str. 6, i sportowy, str. 7). Damazy Czwojda (dział prowincjonalny, str. 6). Stanisław Załuski (dział miejski, str. 8).

Za ogłoszenia i artykuły reklamowe odpowiada Ryszard Ucieczyński.